

Innhold

- Forord til den norske oversettelsen 5
- Forord 7
- Forord til de teoretiske mellomspillene 9

DEL I

Om å arbeide seg frem mot en mer demokratisk pedagogikk 11

Kapittel 1. **Fra kjedsomhet til lyst 12**

- Å tilpasse seg metoder 12
- Nettverkets betydning 15
- Vilje, lyst og mot 17

Kapittel 2. **Hva betyr det å dokumentere? 19**

- Å lytte for å forstå 19
- Når blir dokumentasjon til pedagogisk dokumentasjon? 21
- Foreldrenes møte med dokumentasjon 24
- Planleggingstid gjøres om til refleksjonstid 25

Kapittel 3. **Å forandre det pedagogiske læringsmiljøet 29**

- Hvem tilrettelegger vi miljøet for? 30
- Dokumentasjon som støtte til miljøet 33

Kapittel 4. **Samlingsstunden som et verktøy for etikk og demokrati 37**

- Hvem har vi samlingsstund for? 38
- Barna viser vei 40
- En møteplass for læring og demokrati 44

Teoretisk mellomspill: Om forestillinger og angst i pedagogisk arbeid 47

DEL II

En (mer) etisk og demokratisk arbeidsmåte tar form 59

Kapittel 5. **Ulike måter å praktisere etikk og demokrati 60**

- Barnesyn og kunnskapssyn hører sammen 60

Voksne som formidlere eller barn som spørsmålsstillere 62
Demokrati og delaktighet 66
Makt og ansvar 69
Å være delaktig på ulike måter 71
Hva er rettferdighet? 73
Det enkelte barns utvikling 75

Kapittel 6. Å dokumentere, lytte og reflektere 78

Ulikheten blir læringens drivkraft 78
Et (mis)lykket gruppearbeid 83
Å velge og skape forutsetninger 86

Teoretisk mellomspill: Om lyst og mot i kooperativ læring 88

DEL III

Kooperativ læring i en forhandlende pedagogikk 95

Kapittel 7. Barna i kooperativ læring 96

Å lytte for å finne mening 96
Om kooperative læreprosesser 100
Å ta vare på det som barna skaper 103
Å oppmuntre og utvikle barnas interesse 112
En lærende evaluering sammen med barna 117
De voksnes evaluering av Kråkeprosjektet 121
Fugler forvandles til matematikk 127
Dokumentasjonen vokser frem sammen med barna 130

Kapittel 8. En forhandlende pedagogikk 133

Pedagogenes ulikhet som en tilleggsdimensjon 133
En utviklende og forhandlende planleggingsdag 134
Hvordan kan foreldrene bli delaktige? 136
Om kontinuitet 139

Teoretisk avslutning: Dekonstruktive samtaler og motstandens etikk i en forhandlende pedagogikk 144

Litteratur 152